

MONUMENTEN BEPLAKKEN

In de 19de eeuw had men niet zoveel respect voor monumenten als nu het geval is. Dat kwam onder andere tot uiting in de stedelijke reglementering op het aanplakken. Al in 1856, kort nadat een technische revolutie het papier veel goedkoper (en ook minder duurzaam) gemaakt had, moest de overheid ingrijpen:

overwegende dat de ondervinding de noodzakelijkheid heeft bewezen het regt van plakken en het uitoefenen van het aanplakkersambt aen orde en politievoorschriften te onderwerpen.

Het *aanplakkersambt* mocht alleen uitgeoefend worden door personen die daarvoor een machtiging van het college van Burgemeester en schepenen in bezit hadden. Ze waren verplicht een door hen ondertekend exemplaar af te geven bij de politie die dat inschreef in een register. De plakbrieven moesten van een stadstempel voorzien worden en, niet onbelangrijk, er viel een taks (*regt*) op te betalen. Dat was dus de voorloper van de latere takszegels die tot voor enkele jaren iedere affiche moesten “sieren”.

De meeste *plakchriften* betroffen openbare verkopeningen. Die mochten steeds aangeplakt worden op de te verkopen gebouwen, op de plaatsen waar de verkoop gebeurde en bij de instrumenterende notarissen. En verder: *insgelyks zullen de plakchriften van schouwtoneelen, concerten en bals mogen aengeplakt worden op den muur der lokalen voor het geven dezer feesten en verlustingen bestemd.* Bij deze laatste was er in het reglement nog geen sprake van een taks.

Het college gaf daarbij een gedetailleerde lijst aan van de plaatsen *aangewezen voor het aanplakken der plakchriften met uitsluiting van alle andere.* Hier bij valt het op dat vooral openbare gebouwen die we nu monumenten noemen, in aanmerking kwamen. Zo vinden we in de eerste wijk (de Kuip) onder de negen aangewezen plaatsen, slechts twee privé achtermuren (vermoedelijk zijgevels van hoekhuizen) en een afsluitmuur. Het lijstje bevatte verder: de voorgevel van het Groot Vleeshuis, *ten voete van het Belfroot*, de

voorgevel van het oud Burgerlijk Gerechtshof in de Volderstraat, de voorgevel van het Klein Vleeshuis in de *Kortedagstege*, de voorgevel van de Sint-Jacobskerk en de Sint-Niklaaskerk (voor zover er bij die laatste kerk nog ruimte was tussen de aangebouwde en omringende huizen). In de andere wijken waren de monumenten dunner gezaaid, maar ook daar was het van hetzelfde laken een pak. Zo werd de *Berg van Bermhartigheid* en de gevel van de kort nadien afgebroken Predikherenkerk *by het brugskén* in de 2de wijk toegetakeld. Ook de stadspoorten waren voor de hand liggende en uitverkoren plaatsen. De akten van de burgerlijke stand mochten verder als naar gewoonte *op de twee zijden van den ingang van het stadhuis langs de Hoogpoort, aangeplakt worden*.

Maar om het netjes te houden...: Niemand mocht de *plakschriften af trekken, bemorsen of onleesbaar maken* en de aanplakkers moesten bij het aanplakken de oude affiches zoveel mogelijk bedekken of aftrekken.

Luc DEVRIESE

Bron: Reglement over de plakschriften en de aanplakkers van 25 februari 1856. In: DRYOEL, J., *Ville de Gand. Réglements de police avec le texte Flamand*, Gent, 1883, p. 291-303.
